

A *Nagy Szótanulós* szerzői tudatában vannak annak, hogy a magyar és angol nyelv keverésével nem minden szakember ért egyet, bár közismert, hogy a „code switching” (kódváltás) és a „pidginization” (kevert nyelv létrehozása) természetes nyelvelsajátítási folyamatok velejárói, csak kinyomtatott formában hatnak újdonságként, nem így a tankönyv-firkákban, pad alatti levelekben, órai szellemeskedésekben. Elnézést kérnek a szövegösszefüggés hiánya miatt is, holott az is adott: magyarul. Ugyanakkor, ahol csak lehetséges, kulturális háttérbe illesztve találják mondandójukat. Ez nem kizárólagosan a hagyományos célnyelvi kultúra: van itt Napóleon idézet: „Not tonight, Josephine”; Boy George szöveg: „There’s this illusion that homosexuals have sex and heterosexuals fall in love”; Scottish English minimum: „Lándzsarázó Vili” szövegek, Karinthy „eleven embercombja” és Petőfi sora: „Szép vagy Alfield, legalább nekem szép”.

Talán a legmeglepőbb a könyvben az angol szavak és kifejezések magyar betűs fonetikus átírása. A szerzők az angol hangokhoz legközelebb álló magyar megfelelőket használják következetesen, meghökentve az olvasót, aki visszaemlékszik: ő maga is hasonlóképpen segített magán, ha gyorsan, egyszerűen akarta kezdőként-középhaladóként megjegyezni a kiejtést.

Összefoglalva: a könyv szellemes, hasznos és élvezetes olvasmány, amelynek mondandóját Kő Boldizsár grafikái remekül egészítik ki. A kötet küllemében izlées, szerkezete könnyen áttekinthető. Valószínűleg népszerűbb lesz az angolul tanulók körében, mint az azt tanítók közt. Forrása a kreatív nyelvelsajátítás és a tudatos nyelvtanulás példáinak, melyek sora a gyűjtemény hatására várhatóan bővülni fog.

Nikolov Marianne

Günther Hasenkamp

Leselandschaft 1 Unterrichtswerk für die Mittelstufe

Deutsch als Fremdsprache. Lesestrategien, Bildbesprechung, Argumentation, Schreibkompetenz

Verlag für Deutsch, Ismaning, 1995

Örvendetes, hogy évek óta Magyarországon is egyre nagyobb a választék hazai és külföldön kiadott német nyelvkönyvekben egyaránt.

A két kötetesre tervezett, színvonalas kiállítású *Leselandschaft* azoknak a megbízható alapokkal rendelkező, haladó nyelvtanulóknak íródott, akik magasabb szintű nyelvvizsgára készülnek. A cím alapján arra gondolhatnánk, hogy olvasókönyvről, vagy legalábbis az olvasási készséget „iskolázó” kiadványról van szó, de a címlapból hamar kiderül, hogy a szövegek, gyakorlatok és feladatok célja emellett a tanulók beszéd- és íráskészségének valamint szókincsének fejlesztése. A tananyag szerzője, a budapesti Goethe Intézet munkatársa bevezetőjében leírja, hogy figyelmet szentelt e készségek fokozatos fejlesztésének (progressziójának) és bizonyos a tanulást hatékonyabbá tévő stratégiák tudatosításának.

A könyv jól áttekinthető, 10–15 lapnyi egységekből áll. A szerző szem előtt tartotta, hogy a tanuló pontosan tudja, mely résznek pontosan mi is a funkciója, mit is tanulhat meg, mit gyakorolhat. Ugyanakkor tanárok számára igen fontos információ, hogy a *Leselandschaft 1* mintegy 60–75 tanítási órára nyújt anyagot.

A leckék tematikusan épülnek fel. A tíz témakört a tíz lecke cím alapján elég könnyű „kikövetkeztetni”: *Nach Paris? – Lesende – Heimat, das ist, wenn – Wenn man hier keine Zeitung hält – Eine richtige Großstadt – Meine Frau, die bleibt zu Hause – Das Jahrhundert der Umwelt – Zusammen leben – Mein Tag – Alles Geschichten*. Sokféle szövegtípust dolgoz fel a könyv, új-

ságcikkeken kívül többek közt verseket, levelet, riportot, statisztikákat és regényrészletet is.

Minden leckéhez tartozik egy, vagy esetleg több fotó is, melyek a tematikához kapcsolódnak és különböző feladatok, kérdések segítségével a képleírás technikáját hivatottak kialakítani. Fontos része minden leckének a szókincsfejlesztésre szolgáló gyakorlatokon kívül a beszédzándékok kifejezési eszközeinek (pl. különbség és ellentét vagy előnyök, hátrányok, vélemény, tanács) rendszerező bemutatása, ill. az ehhez kapcsolódó feladatok. Az írásbeli kifejezőkészség kialakításánál, fejlesztésénél az adott feladat megtervezéséhez, kidolgozásához és át-dolgozásához ad szempontokat és segítséget pl. nyelvi eszközök formájában. Többek között az összefoglalás, állásfoglalás, leírás technikáit mutatja be, valamint néhány külföldiek számára is releváns szövegtípusra, mint pl. a magáncélú és a hivatalos levél, hoz példákat.

Az eddig elmondottakból nyilván már kiderült, hogy a magyarországi német-tanárok és nyelvtanulók számára mik a könyv legfontosabb erényei. Egyrészt harmonizál a hazai nyelvvizsgák bizonyos követelményeivel, miközben a Goethe Intézetnek a mi középszintünket meghaladó „Zentrale Mittelstufenprüfung”-jára készít fel, másrészt előtérbe helyezi a tanulási technikákat, stratégiákat, melyeknek ismerete bizonyos tanulótípusoknál biztosan eredményesebbé tehetné a sokak számára fontos, de nagyon időigényes nyelvtanulást. Ugyanakkor hagyományos értelemben vett nyelvtani gyakorlatok nem találhatók a könyvben. Ez szerintem kétféle hatást válthat ki. Választhat mellé a tanár egy haladóknak készült nyelvtani gyakorlókönyvet, ha csoportja nyelvi szintje vagy tanulási céljai ezt indokolják. De talán az is kiderülhet, hogy ha érdekes kérdésekről folyik a szó a nyelvórán, nincs feltétlenül szükség bizonyos szerkezeteket súlykoló, de tartalmukban érdektelen nyelvtani gyakorlatokra, hiszen a

tanulók szinte valamennyi feladat kapcsán a nyelvtant is alkalmazzák.

Manapság nyelvkönyvekkel kapcsolatban gyakran vitatkozunk arról, milyen képet is kell(ene) kialakítania a tankönyvszerzőknek a célnyelvi országról. Ez a tankönyv információi, azok feldolgozásmódja alapján elsősorban az értelmiségi réteg érdeklődésére épít, amit az is mutat, hogy a didaktizált újságcikkek többségének forrása a *Die Zeit*, a *Süddeutsche Zeitung* és a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Ugyanakkor feltehetően számít a nyelvtanuló fiatalok csoportjára is, több fejezet (*Heimat, Großstadt, Meine Frau...*, *Zusammen leben* stb.) hoz olyan cikkeket, melyek főszereplői tizenéves fiatalok, vagy az ő gondjaik.

A tankönyv szójegyzéket nem tartalmaz, viszont a feladatok megoldási kulcsai lehetővé teszik az egyéni tanulást, feldolgozást.

A Verlag für Deutsch új kiadványa akár törzsanyagként, akár kiegészítőanyagként kipróbálásra érdemes. Sok magyar némettanár számára egyszersmind új szemléletet testesít meg, jó példákkal szolgál arra, hogy milyen eszközökkel lehet tudatosabban kialakítani, felépíteni az egyes készségeket, ill. azok egyes elemeit. Kíváncsian várjuk a folytatást, a könyv második kötetét.

Szablyár Anna

„Gyorsan”: friss, hatékony módszer a spanyol nyelvkönyvek piacán

Lourdes Miquel – Neus Sans
Rápido. Curso Intensivo de Español,
 Difusión S. L., Madrid, 1994
De dos en dos
 Difusión S. L., Madrid, 1992
Cómo suena 1-2.
 Difusión S. L., Madrid, 1992
Intercambio 1-2.
 Difusión S. L., Madrid, 1989